

Valmistavan opetuksen oppilaan kohtaaminen ja huomioiminen arjen eri tilanteissa

Helsinki

Materiaalin kuvalähde: Papunetin kuvapankki

Luku-/satuhetkessä 1/6

- **Kuvatuki** (esim. monisteet, kortit, Googlen kuvahaun hyödyntäminen)
- **Hahmot** (esim. eläinsadussa muovifiguurit > pöytäteatteri)
- **Tarkistusksymykset ja keskustelu**
- **Tutun sadun** käyttäminen
- **Googlen kääntäjän** hyödyntäminen (varauksin)

Luku-/satuhetkessä 2/6

- Luetaan kirjoja, joissa on paljon **kuvia**.
- Elävöitetään tarinaa **ilmeillä ja eleillä**.
- Kirjan **kuvia voi sanoittaa** vielä erikseen.

Luku-/satuhetkessä 3/6

- **Kirjojen valinta** (monimuotoiset kirjat, eri kulttuureita, kieliä ja eri näköisiä ihmisiä)
- Valitaan **lapsia kiinnostavia** kirjoja esim. aiheista urheilu, eläimet...
- Lapset saavat **valita itse** kirjansa ja keskustella niistä.
- Kannustetaan **lukemisen kulttuuriin!**

Luku-/satuhetkessä 4/6

- **Kotiin** sama kirja luettavaksi lapsen äidinkielellä
- **Selkokieლისet kirjat**
- **Hiljaiset/sanattomat kirjat**, eli katsotaan kuvia ja kerrotaan niistä
- **Lukulumon** käyttö eri kielillä
- **Kirjastoyhteistyö**

Luku-/satuhetkessä 5/6

- **Istumapaikat** valittuna niin, että valmistavan oppilaat ovat lähellä opettajaa
- **Pienryhmiin jakaminen** (eriyttäminen esim. taitotason mukaan)
- **Kirjojen esillepano**

Luku-/satuhetkessä 6/6

- Käsitellään kirjoja monipuolisesti **ilmiö-oppimisen** tyyliin.
- **Draaman** käyttö
- **Saduttaminen** käyttäen esineitä, asioita, leluja ja kuvia
- **Rakennetaan** jotain mistä sadutetaan.

Retkellä lähimetsään tai puistoon 1/5

- **Ennakointi** (sarja)kuvien, videoiden ja sanaston avulla. Lapsi tietää, mitä tulee tapahtumaan.
- Käydään kuvien avulla läpi tärkeimmät **säännöt** etukäteen.
- Kiinnitetään huomiota **turvallisuuden tunteeseen**, määritellään rajat.
- **Ohjeet** selkeästi, pilkotusti
- Toimintaa **sanoitetaan** koko ajan, kuvatuki mukana.

Retkellä lähimetsään tai puistoon 2/5

- Laajennetaan kirjallisuuteen aiheeseen liittyen.
- Sanastoa **tutkivalla otteella**

Retkellä lähimetsään tai puistoon 3/5

- Liikutaan ja toimitaan **pareissa tai ryhmissä**. Näissä ryhmissä joku osaa jo toimia oikein ja auttaa.
- Parien tarkoituksenmukainen muodostaminen (kielituki).
- Oppilas on mahdollisimman lähellä opettajaa.
- **S2-opettaja** mukaan retkelle valmistavan oppilaan pariin, jotta voidaan käydä läpi retkikohdetta.

Retkellä lähimetsään tai puistoon 4/5

- **Retkikuvat nippuna** mukaan retkelle. Kuvista lapsi osaa kertoa esim., mitä haluaa tehdä.
- Retkelle mukaan **tabletti**, jota voi käyttää sanaston tukena.

Retkellä lähimetsään tai puistoon 5/5

- **Kuvasuunnistus** sopii hyvin S2-lapsille metsäretkilläkin.
- Kannustetaan **yhteiseen leikkiin** muiden kanssa.
- Lapset **kuvaavat** retkeä ja kertovat retken jälkeen ottamistaan kuvista. Kuvia voi myös lähettää kotiin, jotta lapsi voi kertoa itsekin kotona retkestä omalla kielellään.

Päiväkodin/Koulun pihalla 1/6

- **Selkeät rakenteet** päivässä
- Pihan **säännöt** selviksi kaikille (ja niiden johdonmukainen seuraaminen)
- **Valokuvat** pihasta ja pihan kiertäminen yhdessä (sääntöjen selventäminen)
- **Kuvatuki** esim. säännöt, ristiriitatilanteiden selvittäminen

Päiväkodin/Koulun pihalla 2/6

- Ulkoiluhetkien **sanoittaminen** jälkikäteen
- Sanojen/käsitteiden (esim. suunnat, värit, verbit) **drillaaminen** arjessa.
- **Ristiriitojen selvittäminen on tärkeää.**

Päiväkodin/Koulun pihalla 3/6

- **Omankielisten** kavereiden (suomen taidoltaan taitavampien) hyödyntäminen kulttuuritulkkeina
- Lapset tykkäävät, kun saavat leikkiä pihalla vapaasti omankielisten kanssa.
- Valitse oppilaalle **välituntiystävä**, jolla on sama äidinkieli.
- Paras tuki tulee muilta lapsilta.

Päiväkodin/Koulun pihalla 4/6

- **Auta liittymään** leikkiporukkaan.
- **Varmista**, että oppilas ei pääse pihalla katoamaan / olemaan yksin.
- Aikuiset lasten **saatavilla** ja ohjaamassa leikkiä -> ollaan lapsia varten.
- Aikuisten **havainnointitaidot** tärkeät

Päiväkodin/Koulun pihalla 5/6

- Mahdollisuuksien mukaan **opettaja lähellä** leikkiviä oppilaita.
- Opettaja voi toimia myös **pienryhmän** kanssa, jolloin ryhmässä on helpompi huomioida valmistavan opetuksen oppilasta.
- Pyritään **ryhmäyttämään** siten, että kaikilla on kaveri pihalla.

Päiväkodin/Koulun pihalla 6/6

- Leikit, joissa kielen hallinta ei ole keskeistä (pääsee mukaan ja voi olla taitava vaikka suomen taito olisi vielä heikko)
- **Järjestettyjä pihaleikkejä**, jossa varmistetaan, että kaikki ovat mukana.
- **Oman perheen ja kulttuurin leikit** mukaan
- Yhteiset **ohjatut** pihaleikit

Ryhmätilassa/Luokkahuoneessa 1/4

- **Kuva- ja sanatukia** seinille, huonekaluihin, laatikoihin yms.
- Kuvia eri työskentelypisteisiin
- **Oma nimi** työskentelypaikan merkinä
- **Päiväjärjestys/lukujärjestys** kuvina seinälle
- **Käsiteseinä** ajankohtaisista asioista

Ryhmätilassa/Luokkahuoneessa 2/4

- Kuvatuki esim. materiaalit
- **Tabletit** käytössä
- Kasvattajilla ja lapsella käytössä **kuvanippu** (esim. kaulanauhassa)
- Materiaalit sijoitetaan **saataville** ja näkyville.
- **Konkreettiset välineet**

Ryhmätilassa/Luokkahuoneessa 3/4

- Oppilaalla on hyvä **näkö- ja kuuloyhteys** opettajaan.
- **Parityöskentelyssä** pulpetit/pöydät vierekkäin
- Sopivat **ryhmittelyt**, tukioppilaat
- **Ryhmän jakaminen** pienemmäksi mahdollisuuksien mukaan

Ryhmätilassa/Luokkahuoneessa 4/4

- Ryhmä tekee yhdessä samoja tehtäviä.
- **Yhteinen aloitus** luokassa, jossa käydään läpi tervehdykset, päivät, kuukaudet jne. Tukee kaikkien oppilaiden oppimista.
- **Asioiden nimeäminen** omalla kielellä
- **Selkeys ja johdonmukaisuus**

Liikuntahetkessä 1/4

- **Ennakointi** kuvilla ja tukiviittomilla
- **Sanaston** läpikäyminen ja harjoittelu ennen jumppaa ja jumpan jälkeen (esim. kehon osat, suunnat, lukumäärät)
- **Valmistava vaihe** jo aikaisemmin (esim. luokkaympäristössä, voi myös hyödyntää videoita)
- Liikuntatunti **sarjakuvitetaan** ja käydään vaiheina läpi

Liikuntahetkessä 2/4

- Selkeät, selkokieliset, lyhyet ja pilkotut **ohjeet**
- Aina **mallintaminen** mukana

Liikuntahetkessä 3/4

- Liikkumista **mallin** mukaan
- Kiertoharjoittelussa **kuvat** pisteen tekemisestä
- **Strukturoitu jumppa**, jokainen toiminto erikseen kuvina
- Sääntöleikit mukaan **vähitellen**
- Hankalimmat pelisäännöt voidaan **yksinkertaistaa** tilanteen mukaan
- **Tarpeeksi aikaa** lapselle ymmärtää ja harjoitella

Liikuntahetkessä 4/4

- Mietitään **pari** niin, että lapsella on koko ajan joku tuttu, jonka kanssa toimia.
- Tukioppilas **mallintamassa** toimintaa
- **S2-opettaja** mukana

Ruokailutilanteessa 1/8

- Katsotaan **päivän ruoka** omassa luokassa ennen ruokalaan menoa (kuva tai video).
- Ruokailutilaan laitetaan **kuvatukia**.
- Käydään **tutustumassa** ruokailutilaan etukäteen ja käydään ruokailutilanne läpi kuvatukien avulla.
- **Sanoitetaan** ruoka ja näytetään miltä ruoka näyttää.

Ruokailutilanteessa 2/8

- Ruokat merkitään selkeästi kuvilla ja eri kielillä.
- Ruokalassa on esillä ruoan kohdalla kuvatuki (esim. kanan tai kasviksen kuva).

Ruokailutilanteessa 3/8

- Oppilas istuu **opettajan lähellä** ja opettaja **sanoittaa** ruokailuun liittyvää sanastoa.
- Istumapaikat ruokailussa mietitty niin, että oppilas **kuulee selkeää suomen kieltä** pöytäkeskusteluissa.
- Oma paikka

Ruokailutilanteessa 4/8

- Suomenkieltä puhuvia lapsia samassa pöydässä sekä aikuinen istumassa vieressä.
- Lapsi saa **ruokailuparin**, jonka kanssa saa olla ja joka auttaa.

Ruokailutilanteessa 5/8

- **Ruokailualusta**, joka sisältää ruokailuun liittyvää sanastoa (esim. astiat pois, lisää, istu, syö).
- Mahdollisuuksien mukaan kuvatuki mukana.
- Kuvat voisi olla luokassa sekä ruokalassa.
- Kuvissa myös tunnetilat esim. rauhallisesti ja ohjeet pitää kahdella kädellä yms.

Ruokailutilanteessa 6/8

- Toistuvat **rutiinit**
- Panostetaan myös **tilan rauhallisuuteen**, jotta S2-oppijalla mahdollisuus kuulla kunnolla kieltä.
- **Kannustetaan** puheen tuottamiseen.
- **Ruokalorujen** yms. hyödyntäminen

Ruokailutilanteessa 7/8

- Käytöstapojen ja jonottamisen harjoittelu
- **Ruoka-aineisiin** tutustuminen
- Kannustetaan kokeilemaan **erilaisia ruokia.**

Ruokailutilanteessa 8/8

- **Kulttuurisidonnaisten** seikkojen ottaminen huomioon (esim. syödäänkö käsin vai haarukalla ja veitsellä)
- **Eri kielten** näkyväksi tekeminen (esim. *Kiitos* ja *ole hyvä* eri kielillä)
- Lapset voivat kertoa, **mitä syövät kotona**; mitä yhteistä ja mitä eroja.
- **Yhteistyö** vanhempien kanssa: tieto lapsen ruokavaliosta

